

Szent István körút 21.

- Jelenlegi cím: V. kerület, 1055 Szent István körút 21. (25032 hrsz.)
- GPS: 47.511173, 19.052779
- Építéskori cím: V. kerület, Lipót körút 15. (1142/a hrsz.)
- Építési év: 1886
- Építész: Ray Rezső Lajos
- Építtető: Herz Tivadar és Herczog Péter

A ház leírása:

A Szent István körút 21. szám alatt álló, négyemeletes, neoreneszánsz stílusú sarokházat a svájci származású magyar építész, Ray Rezső Lajos tervezte Herz Tivadar és Herczog Péter számára. Az épület körüti homlokzata kilenc tengelyes, vízszintesen tagolt, a Nagy Ignác utcai homlokzata pedig hattengelyes. A földszinten üzletek kaptak helyet. Középen, a középtengely alatt található a félköríves záródású bejárat. Az épület homlokzata vízszintesen, az első emelet ablaksora, valamint a harmadik emelet ablaksora felett tagolt, az épület síkjából kiugró, vízszintesen végigfutó díszítésről van szó. Az ablakok mind a négy emeleten egységesen téglalap alakúak és egyenes záródásúak, kőkeret fogja közre őket. Kivétel a negyedik emelet ablakai, amelyek felül domború záródásúak, az ablakok között pedig lefelé keskenyedő, felül voluta díszítésű pilaszterek kaptak helyet. A második emelet, középső három ablaka a díszítésben különbözik a többitől, mivel ezeket az ablakokat felülről timpanon díszíti. A homlokzaton, függőlegesen, a középső tengely vonalában, az első, a második és a harmadik emelet ablakai előtt kovácsoltvas erkély látható. A negyedik emelet felett, a főpárkányon fogvájatszerű díszítés fut végig, megszakítva oroszlánfej díszítéssel, amelyek a negyedik emelet ablakai között lévő pilaszterekkel egyvonalban kaptak helyet. A Nagy Ignác utcai homlokzat ugyanolyan díszítést kapott, mint a körüti homlokzat, de jóval egyszerűbb.

Ray Rezső 1868-ban érkezett az országba és olyan középületek köthetőek a nevéhez, mint a Lukácsfürdő, az egykori Royal szálló és az egykori Vadászskürt Szálló, valamint számos magán- és bérházat is tervezett Pest-Budán.

Ray Rezső munkássága a neoreneszánsz stílushoz köthető, épületein egyaránt felfedezhetőek a reneszánszra jellemző stílusjegyek.

A Szent István körút 21. számú ház 1886-ban készült el Ray tervei alapján, amelyet a tervtári anyagok szerint 1912-ben banképületté alakította át Ray (Ray Rezső Vilmos, Ray Rezső Lajos fia) és Strausz építészek. A szobákból, konyhákból, folyosóból, fürdőkből és cselédszobákból bankhelyiséget, főnöki irodát és safe-t alakítottak ki a földszinten.

Ismeretlen dátum (a tervanyagból nem derül ki): Nagyságos Glück Sándor portál építkezése, valamint Hermann József fodrázmester üzletének kialakítása Emmer Alajos berendezéstervei alapján az épület földszintjén.

1929-ben (Lipót krt. 21. hrsz. 25032) Tekintetes Stühmer Frigyes cacao- és csokoládégyár átalakítása Sturm Károly építőmester tervei alapján készült el.

1932-ben újabb átalakítás történt Schmelcz Emil Úr részére, amely során az épületben található üzletéből lépcső építése történt meg, amely a pincébe vezetett, valamint a lépcsőhöz a főfalba ajtórest is építettek. A kivitelező Ruzsi? Károly kőműves mester volt.

Ismeretlen dátum, szintén átalakítás Hegyi Sándor építőmester segítségével. A cím ekkor már Szent István körút 21 (25032 hrsz). Utolsó átalakítás 1993-ban történt meg Kalmár Tibor tervei alapján.